

verslag

Omschrijving	Verslag Maatschappelijke Stuurgroep	Nationaal Coördinator Groningen
Voorzitter	Dhr. J. Kamminga	Behandeld door █ (10)(2e)
Vergaderdatum en -tijd	1 juni 2017, 09.00 – 12.00 uur	T █ (10)(2e) secretariaatms@nationaalcoördinatorgroningen.nl
Locatie	Hotel Hampshire Plaza Groningen, Laan Corpus den Hoorn	Datum 14 juni 2017
Aanwezig	Dhr. J. van der Knoop (Groninger Bodem Beweging), dhr. █ (10)(2e) (Groninger Bodem Beweging), dhr. █ (10)(2e) (Groninger Bodem Beweging), mevr. █ (10)(2e) (Gasberaad/LTO Noord), dhr. R. Kramer (Gasberaad/Wierden en Borgen), dhr. J. Wigboldus (Gasberaad/SMS), dhr. █ (10)(2e) (Gasberaad/CNV), dhr. █ (10)(2e) (Gasberaad/Libau), dhr. C. Zijderveld (Gasberaad/SBE), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad, dhr. H. Alders (NCG), dhr. J. de Boer (NCG), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad/HPAG), mw. M. Langebeek (Gasberaad/ FNV), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad/VNO-NCW), dhr. J. Bessembinders (Gasberaad/Groninger Dorpen), mevr. █ (10)(2e) (Gasberaad/Platform Kerk en aardbeving), Mevr. S. Top (Gasberaad).	Kenmerk NCG / 17015179
Afwezig	Mw. A. Schäfer (Gasberaad/NMF), dhr. T. Hoek (Gasberaad/Libau), de heer █ (10)(2e) (Gasberaad/HPAG), de heer D. Schorren (Groninger Bodem Beweging).	Kopie aan Bijlage(n)

Vergaderpunten

1. **Opening**
De voorzitter heet allen welkom. De volgorde van de agenda verandert iets. De NEN-commissie begint om half elf met de presentatie.
Mevrouw Schäfer heeft zich afgemeld.
2. **Concept-addendum MJP**
De stuurgroep is akkoord.
3. **NPR**
Het KNMI en de NEN-commissie geven een toelichting op de voorlopig nieuwe kaart en de NPR-regeling. Deze informatie is nog vertrouwelijk. Van dit punt wordt daarom geen verslaglegging gedaan.
4. **Nieuwbouw**
De NCG geeft een toelichting. De uitwerking van de regeling zoals beschreven in het MJP ligt voor. Het bouwbesluit kent geen regeling waarbij de meerkosten vergoed moeten worden. Daarom moet er een regeling gemaakt worden. Die regeling gaat uit van integraal ontwerpen. Als bij het begin van het ontwerp daar rekening mee wordt gehouden, dan is er een grote mate van vrijheid. Er wordt dan uitgegaan van een bepaald type woning die gepaard gaat met een vaste vergoeding. Indien daar vroegtijdig rekening mee wordt gehouden is dat relatief eenvoudig. In de situatie dat dit ontoereikend is, is er maatwerk mogelijk. Integraal ontwerpen impliceert dat getoetst kan worden of er aardbevingsbestendig gebouwd wordt. Er zal op een of andere wijze getoetst worden wat de gedaan is om aardbevingsbestendig te bouwen.
De gemeenten in het kerngebied vinden dat de nieuwbouwregeling direct moet worden toegepast. De Stad heeft grote twijfels vanwege maatwerk en de toepassing in de rest van

het gebied. Er is discussie over het groepsrisico. De regeling is in beginsel gebaseerd op individueel risico. Er wordt wel rekening gehouden met gebouwen waar meer mensen tegelijk bijeen zijn gedurende bepaalde uren van de dag. Er wordt onderscheid gemaakt tussen woningen CC1, CC2 en CC3, ziekenhuizen en andere gebouwen waar meerdere mensen bijeen zijn. Dat is in de NPR verwerkt en op die manier ook in de voorliggende regeling verwerkt. Verder is er discussie omdat de regeling de ontwerpvrijheid zou beperken. Dat speelt met name bij de maatwerkregeling. Een ontwerper zou van mening kunnen zijn op andere manier te kunnen voldoen aan aardbevingsbestendig bouwen dan in de regeling is beschreven. De vraag is hoe dit geformuleerd kan worden. Deze discussie zal in de Bestuurlijke Stuurgroep nog worden gevoerd. De regeling kan er op 1 juli zijn maar door de bestuurlijke opstelling is dit nog niet mogelijk.

De heer (10)(2e) vraagt wat onder aardbevingsbestendig bouwen wordt verstaan.

De NCG geeft aan dat hierbij uitgegaan wordt van het near collapse-principe.

De heer (10)(2e) vraagt of dit aansluit bij de Eurocode en of het wel handig is hieraan vast te houden.

De NCG bevestigt dat dit conform de Eurocode is. De regelgeving in Nederland is gebaseerd op near collapse. Er kan over gedebatteerd worden of er een strengere norm moet zijn maar de huidige politieke keuze is dat woningen in Groningen even veilig moeten zijn als in de rest van Nederland. Daarom moet er met seismiciteit rekening worden gehouden en moeten de woningen op 10^{-5} worden gebracht. In de NPR is daarvoor een bijlage opgenomen. Dan volgt de vraag hoe het met meerkosten gaat. Met het oog daarop is de nieuwbouwregeling gemaakt die ziet op meerkosten die moeten worden gemaakt om aardbevingsbestendig te bouwen. Het eerste deel bevat de percentage regeling en het tweede deel de maatwerkregeling.

De heer Kramer merkt op dat een woning die tien jaar terug is gebouwd, nu niet meer gebouwd zou kunnen worden omdat rekening gehouden moet worden met aardbevingen. Hij vraagt zich af of het wel terecht is dat een bewoner bij NAM langs moet als hij gaat bouwen, terwijl NAM aansprakelijk is.

De NCG antwoordt dat de NPR integraal toegepast moet worden bij de versterking. Bij nieuwbouw moet daar ook rekening mee worden gehouden. In veel gevallen kan dat eenvoudig. Er is een percentageregeling die goed werkt. Van het begin af aan is daarbij duidelijk wat iemand vergoed krijgt. De discussie gaat over de maatwerkregeling en het maatwerk zit in de afwijkende gebouwen. Daarom zijn er tien casussen met bijzonder gebouwen bekeken inclusief de casus van het "glaspaais". Ook die laatste is door de toets gekomen en de meerkosten zijn toegekend. Daarvoor zijn wel gesprekken nodig. Er is nog steeds vrijheid in architectuur als maar aan de norm wordt voldaan. De regeling wordt door NAM gefinancierd. Dat is de enige manier om buiten het bouwbesluit om meerkosten vergoed te krijgen. Mensen die al begonnen zijn en gaande het proces aan voorwaarden moeten voldoen daar zijn tussenoplossingen voor bedacht. Daar kunnen zich zeer complexe vragen bij voordoen.

Mevrouw Top merkt op dat de angst bestaat dat NAM beperkingen oplegt in de vrijheid van ontwerpen. De heer Kramer vraagt wie opdrachtgever is van beslissingen om te versterken en aardbevingsbestendig te bouwen.

De NCG geeft hiertoe opdracht en noemt als voorbeeld het Ebbingekwartier. De regeling is een NAM regeling want NAM gaat betalen. Een andere mogelijkheid om meerkosten te vergoed te krijgen is er (nog) niet.

De NCG licht toe dat de discussie, die is ontstaan over de nieuwbouwregeling en de meerkosten in de Tweede Kamer, is benut. Dit heeft er toe geleid dat er een brief bij naar de Tweede Kamer is gegaan. In die brief is neergelegd dat het kabinet voornemens is aan het eind van het jaar de Tweede Kamer te informeren over de wijze waarop in het kader van het bouwbesluit voorschriften worden gegeven over aardbevingsbestendig bouwen. Tevens is in de brief opgenomen dat daarbij het voornemen bestaat dat ook een invulling wordt gegeven aan de wijze waarop met de meerkosten rekening wordt gehouden. De regeling zal gepaard gaan met criteria waar aan voldaan kan worden.

De heer (10)(2e) pleit ervoor om in een zo vroeg mogelijk stadium van het proces een soort vooroverleg over kwaliteitseisen te hebben met een welstandsorganisatie of een vergelijkbare instantie om te voorkomen dat het Gronings landschap wordt aangetast. NCG is het er mee eens dat de kwaliteitsdiscussie voluit gevoerd moet worden maar dit kan niet als onderdeel van deze regeling. Het is een regeling van de NAM en die moet niet gaan over de ruimtelijke ordening in het gebied.

Mevrouw (10)(2e) vraagt naar de rolverdeling tussen NAM en NCG. NAM is niet meer verantwoordelijk voor de schade, de NCG voor het versterken en NAM weer voor Nieuwbouw. NCG antwoordt dat het besluit om de NPR toe te passen een beleidsmatig besluit is van de bestuurders. In het addendum is opgenomen dat vanaf die datum de versterking wordt beoordeeld tegen de achtergrond van de nieuwe NPR. Bij nieuwbouw hebben de bestuurders besloten de nieuwe NPR toe te passen. Daar heeft NAM niets mee van doen. Door die nieuwe NPR ontstaan meerkosten. De nieuwbouwregeling ziet erop waar die meerkosten worden neergelegd.

Mevrouw (10)(2e) vraagt in hoeverre de NCG ondersteuning kan bieden bij de discussie met NAM, met name voor particulieren. NCG merkt op dat het pas lastig wordt bij de maatwerkregeling omdat het dan gaat om gebouwen met een specifieke architectuur en dan is er sprake van professionele partijen. Het eerste deel is de percentageregeling. Dat zal het grootste gedeelte zijn. Mevrouw Top merkt op dat het nodig kan zijn dat iemand de knoop doorhakt. De formele bevoegdheid ligt niet bij NCG. Daarom is een arbitrage-achtige mogelijkheid nodig. De NCG bevestigt dat arbitrage in de regeling zit. Voor versterken is het de NCG die bepaalt. De stad is nog niet akkoord. NCG wacht straks op het advies van de Bestuurlijke Sturgroep.

De heer Van der Knoop vraagt wanneer de vergoeding van de meerkosten wordt ontvangen? De NCG antwoordt dat vooraf bekend is wat het percentage is waar men rekening mee kan houden. Als na de bouw blijkt dat is gebouwd is volgens de norm, wordt dat percentage uitgekeerd.

De heer Van der Knoop merkt op dat dit punt (pagina 4, tweede alinea) cryptisch is omschreven. De NCG checkt dit.

De heer Kramer vraagt of het terecht is dat de kosten exclusief BTW zijn. De NCG checkt dit.

De heer (10)(2e) merkt op dat de bouwkosten gerelateerd zijn aan de WOZ-waarde. Als die verhoogd wordt dan heeft men daar langdurig bij de gemeenten voor gaan betalen. Wordt daar rekening mee gehouden?

De NCG geeft aan dat dit een zaak van de gemeenten is.

Mevrouw Top merkt op dat er een tekst over de regeling op de site van de NCG komt en pleit ervoor om helder te zijn in de beeldvorming voor wat betreft de rol van NAM en die van de NCG. Vervolgens merkt zij op naar aanleiding van het schema dat is bijgevoegd over de projectsituatie dat in de situatie 'beleid achteraf versterken' een brief wordt verzonden en in de situatie 'geen regeling' niet. De NCG geeft aan dat dat niet de bedoeling is. In beide situaties gaat een brief uit.

De voorzitter concludeert dat de NCG met deze kanttekeningen verder kan met de nieuwbouwregeling.

5. Verjaring

De heer Zijdeveld merkt op dat aan alle leden van SBE een brief is geschreven over dit punt die overeenkomt met de strekking van deze memo.

De heer Wigboldus stelt dat als de aansprakelijkheidsstelling goed gebeurt, er acht verschillende brieven moeten worden verstuurd. Dit zou niet moeten. Is daar een voorziening voor te treffen?

De NCG kan deze vraag niet direct beantwoorden. Hij zal hier advies over inwinnen. Hier is het advies gegeven wat er in ieder geval moet gebeuren richting partijen die potentieel aansprakelijk zijn.

De GBB heeft ook juridisch advies ingewonnen. Als niet duidelijk is wie aansprakelijk is voor schade dan geldt verjaring 30 jaar. Als duidelijk is wat voor schade je hebt en door wie de schade is ontstaan dan is de termijn vijf jaar.

De NCG zal bij NAM nagaan of zij de verjaring automatisch willen stuiten. De NCG zal ook nog een keer het standpunt ten aanzien van de stuiting van de verjaring toetsen. Professor Bröring zal hiervoor worden benaderd.

De heer Van der Knoop vraagt hoe het standpunt rondom de verjaring te communiceren in het gebied. Wie bereikt alle bewoners?

NCG wil daar een mededeling over doen bijvoorbeeld in de dagbladen. Zo veel mogelijk acties moeten worden ondernomen.

Het Gasberaad is van mening dat bewoners niet met deze problematiek moet worden opgezadeld. De mensen moeten worden ontzorgd. Hoe kan worden bereikt dat mensen dit zo eenvoudig mogelijk kunnen doen.

De NCG kan dit niet garanderen. Hij zegt toe zoveel mogelijk te doen, acties te bundelen en wil zoveel mogelijk faciliteren. Men moet het moment niet voorbij laten gaan. Geprobeerd wordt richting NAM maatschappelijk druk te geven.

De heer (10)(2e) geeft aan dat vanuit de NCG op kort termijn actie wordt ondernomen. De verschillende organisaties moeten dit ook richting hun leden doen.

De NCG neemt de coördinatie op zich en ontvangt graag aanbevelingen en suggesties. Er zal ook informatie op de site van de NCG worden geplaatst. Gemeenten kunnen ook rol spelen. NCG zal hiertoe een oproep in de Bestuurlijke Stuurgroep doen.

6. Mededelingen

a. **Voortgang uitvoering door de NCG**

De uitvoering is met hetgeen hiervoor besproken, voldoende behandeld.

b. **Voortgang versterken**

Gisteravond is er een bijeenkomst geweest met bewoners over de vliesgevelwoningen in Appingedam. Het betreft rijtjeswoningen met doorlopende verdiepingsvloer. Als van deze rijtjes de buitenste woning wordt versterkt, dan is de hele rij versterkt. Vanavond bijeenkomst voor 235 andere woningen. Dat betreft gemetselde woningen waarvoor ingrijpende versterkingsmaatregelen noodzakelijk zijn. De vraag is of voor de bedragen die daar zijn genoemd nieuwe huizen gebouwd kunnen worden. Overleg hierover vindt plaats met corporaties en bewoners.

De heer Van der Knoop vraagt of de te nemen maatregelen nog zo vergaand zijn als gewacht wordt met versterken tot de norm is bijgesteld?

De NCG sluit niet uit dat op grond van de nieuwe kaart minder vergaande maatregelen aangewezen zouden kunnen zijn. De inspecties vinden echter nu plaats. De toezegging is gedaan dat de normen tussentijds niet gewijzigd worden voor engineering. De bouw is maatwerk.

De heer Bessebinders vraagt aandacht voor de zorg van de besturen van de Dorpshuizen over de lengte van het proces, over leefbaarheid van de dorpen en de energie van vrijwilligers.

De NCG antwoordt dat in de stuurgroep Leefbaarheid een regeling is gemaakt voor de dorpshuizen. Dit is gemeld. Er vindt een gesprek plaats over vrijwilligersorganisaties. De NCG stelt voor die regeling hier te bespreken.

Mevrouw Top merkt op dat er ten aanzien van de versterkingsopgave vragen leven op verschillende terreinen. Het Gasberaad zal die schriftelijk stellen aan de NCG en verzoekt een notitie daarover.

De NCG vindt dit prima. Hij stelt voor dit te bespreken in een werkbijeenkomst en de resultaten van Appingedam daarbij te betrekken.

c. **Stand van zaken t.a.v. regelingen**

Pilot Koopinstrument. 2^e alinea pagina 2, de NCG heeft medegedeeld dat het instrument wordt voortgezet en dat budget moet worden gevonden.

De NCG licht toe dat wat vorige keer is besproken, staat. De inzet is gericht op verbreding.

Mevrouw Top vraagt of het instrumentarium achterstallig onderhoud een andere rol gaat krijgen.

NCG antwoordt dat het voor complexe gevallen niet nodig is. Op dit moment wordt gekeken of de middelen kunnen worden gekoppeld aan het wegnemen van achterstallig onderhoud bij monumenten. Met de term monumentaal wordt bedoeld wordt monumentaal in de zin van de wet bedoeld.

d. **Verslag stuurgroep leefbaarheid**

Het verslag van 13 april 2017 wordt voor kennisgeving aangenomen.

e. **Stand van zaken "NAM op afstand"**

De NCG licht toe dat er intensieve gesprekken over gaande zijn. Er loopt een bredere discussie. Bij schade is het beeld helder. Bij versterken moet een hele reeks van afspraken worden gemaakt. Als er een wetsontwerp komt dan is er een basis voor afspraken. Dit verandert als de staat de aansprakelijkheid voor het geheel zou overnemen. Dan doen die afspraken er niet meer toe.

De heer Van der Knoop vraagt of het contract tussen CVW en NAM nog steeds openbaar wordt.

NCG bevestigt dat het contract openbaar wordt behoudens bedrijfsgeheimen.

f. **Rechtsbijstandsverzekeringen**

De heer (10)(2e) merkt op dat de notitie duidelijk is ten aanzien van de rechtsbijstandsverzekering. Hij wijst erop dat het lijkt alsof er bij andere verzekeringen ook problemen gaan ontstaan zoals bijvoorbeeld bij de opstalverzekering. Er wordt verzocht het engineeringsrapport op te leveren. Ook hypotheekverstrekkers gaan zich roeren en willen engineeringsrapporten. Afsproken wordt dat de heer (10)(2e) gegevens aanlevert aan de NCG.

De NCG licht toe dat er structureel gesprekken worden gevoerd met hypotheekverstrekkers. De heer Van der Knoop deelt mee dat over deze problematiek een enquête wordt gedaan.

Mevrouw Top vraagt hoe de collectieve benadering waar verzekeraars een voorstel voor hebben gedaan eruit ziet.

De NCG deelt mee het om een gezamenlijke aanpak gaat op voorstel van een van de verzekeraars. Er zal ook in een gesprek hierover met het verbond plaats vinden.

Daarnaast wordt ook met het ministerie van V&J gesproken.

g. **MJP Planning 2018-2022**

De heer (10)(2e) vraagt of in het schema een mogelijkheid kan worden ingevoerd om in september, wensen en verbeteringen vooraf aan geven, als optie mee te nemen. Mevrouw Top merkt op dat in de planning is opgenomen dat zienswijzen kunnen worden ingediend. Worden daarop gereageerd nadat het document is vastgesteld? Inbreng van de bewoners moet geen formaliteit zijn. De inbreng moet er toe doen. Dit kan behulpzaam zijn bij het herstel van vertrouwen.

De NCG licht toe dat met dit proces vooruit gelopen wordt op de wet. Het proces is vergelijkbaar met procedures in de Wet RO: gelijk met het vaststellingsbesluit wordt een nota van antwoord te geven. De nota is juist om te laten zien wat er met de zienswijzen gebeurt.

De heer Van der Knoop merkt op dat volgens de planning het concept 4 november gereed is. Is het mogelijk om er op dat moment iets over te zeggen? De termijn om te reageren voor de stuurgroep is soms erg kort.

h. **Critical Review Woningmarktonderzoeken**

Ter informatie verslag Critical Review en brief NCG aan de Minister van EZ. Wegens tijdgebrek kon dit onderwerp niet worden besproken. Er zijn wel vragen vanuit de stuurgroep.

i. **Kwartaalrapportage NCG eerste kwartaal 2017**

Ter informatie is bijgevoegd de kwartaalrapportage. Wegens tijdgebrek kon dit onderwerp niet worden besproken.

j. **Schriftelijke ronde 20 april 2017**

Is ter informatie. Verder geen vragen over.

7. **Rondvraag en sluiting**